

VISIE

EXTRA EDITIE VOOR LEDEN VAN HET ACV

Je 'cadeau' voor 2025: een jaar langer werken

Binnenkort
geen **loopbaan-
cheques** meer?

Wat als je niet
voldoende verlof
hebt voor de
collectieve sluiting?

Verplicht
elektronisch
stempelen vanaf
1 januari

West-Vlaanderen
**ACV informeert
uitzendkrachten en
flexwerkers**

'Samenheid'

In de vorige Visie kon je een stuk over eenzaamheid bij werknemers en langdurig zieken lezen. Het bleek dat veel mensen eenzaam zijn. Er alleen voor staan is niet simpel. Je leven uitbouwen of een huishouden runnen is zoveel makkelijker met de steun van anderen. Als je altijd alles zelf moet doen en beredderen, wordt het soms wel erg veel.

Eenzaamheid stond een paar weken later volop in de schijnwerpers. 'De warmste week', de traditionele solidariteitsactie van de VRT tijdens de kerstperiode, focuste ook op het thema. Terecht.

De strijd tegen er alleen voor staan, raakt vol aan het fundament onder de vakbond. En onder veel sociale verwezenlijkingen. Soms vergeten we dat. Neem nu de sociale zekerheid, die uitgerekend deze week

haar tachtigste verjaardag viert. Op de keper beschouwd is ze een hoeksteen in de strijd tegen eenzaamheid. Ze zorgt ervoor dat mensen er niet alleen voor staan als ze oud, ziek of werkloos worden.

Natuurlijk, iets als de sociale zekerheid straalt niet de warmte en genegenheid uit van burens, kleinkinderen of vrienden die op bezoek komen. De sociale zekerheid is nogal 'institutioneel' en 'financieel'. Maar de sociale zekerheid zorgt er wel voor dat mensen kunnen blijven deelnemen aan de samenleving. Het is de meest concrete verwezenlijking van de strijd tegen eenzaamheid.

Het opzet is duidelijk: we laten niemand achter. Daarom doet het ook zoveel pijn om vast te stellen dat die sociale zekerheid zwaar onder politiek vuur ligt. Er moet gesaneerd worden. Dat klinkt heel klinisch, maar de impact daarvan op de kwaliteit van het leven is enorm. De uitgestuurde boodschap

is ronduit negatief: 'we vertrouwen u niet, trek daarom maar zelf, alleen, uw plan.' Ik weiger daarin mee te gaan.

Ook werken is belangrijk in de strijd tegen eenzaamheid. Op het werk bouwen we sociale contacten op, maken we vaak vrienden. Logisch, je slijt veel uren samen. Je vormt een ploeg. Vaak in goede verstandhouding met de baas. En als die verstandhouding dan toch minder goed verloopt, sta je er niet alleen voor. Werkers verenigen zich in hun vakbond om het samen voor elkaar op te nemen.

Toch merk ik ook daar andere evoluties. Sommige werkers horen er minder bij dan anderen. Dat komt door de invoering van allerlei 'tussenstatuten'. Interimmers, werkstudenten, freelancers, onderaannemers, flexi-jobbers bijvoorbeeld. Ze werken vaak samen op één werkvloer, maar met verschillende arbeids- en loonvoorwaarden voor hetzelfde werk. Dat is niet bevorder-

lijk voor de collegialiteit, die enorm belangrijk is op een werkvloer.

Steeds meer mensen werken ook letterlijk alleen, zonder contact met collega's. Huishoudhulpverleners bijvoorbeeld. Of mensen die heel veel moeten thuiswerken. Ook dat raakt allemaal heel sterk aan de kern van de vakbond.

Daarom is het bij de vakbond 52 weken per jaar de warmste week. Bij voorkeur zonder brandende paletten. Maar als het niet anders kan, vind je bij een houtvuur ook veel *samenheid*.

Ik wens u gezellige, warme en gezelschapsvolle kerst- en nieuwjaarsdagen.

Ann Vermorgen,
Voorzitter ACV

ACTIE 13 JANUARI

Besparingen op pensioenen

Drie miljard euro besparingen in de pensioenen, een verhoging van het militaire budget met twee miljard ten koste van de pensioenen en de sociale zekerheid, vermindering van de werkgeversbijdrage (uitgesteld loon voor ziekteverzekering, pensioenen) ... De Arizona-plannen van

formateur Bart De Wever (N-VA) zijn een frontale aanval op de pensioenen, klinkt het bij het ACV. De vakbond reikt de onderhandelaars alternatieven aan en voert actie op 13 januari om 10.30 uur aan de Zuidertoren (Federale Pensioendienst) in Brussel. ■

IN MEMORIAM

Belgische mede-oprichter Internationaal Vakverbond overleden

Als jonge spoorwagwerker werd de Waalse Willy Thys (1943-2024) syndicaal actief tijdens de algemene staking tegens de voorgestelde besparingen van de regering-Gaston Eyskens III in de Eenheidswet (1960). In de jaren 1970 werd hij ondervoorzitter van de Christelijke Vakbond van Communicatiemiddelen en Cultuur, de voorloper van het huidige ACV-Transcom. Van 1987 tot 1997 was Thys nationaal secretaris van het ACV.

Vakverbond (IVV), ook bekend als de internationale vakbondskoepel.

Luc Cortebeek, toenmalig voorzitter van het ACV: 'Om syndicaal zo goed mogelijk te kunnen inspelen op de uitdagingen van de globalisering was Willy ervan overtuigd dat vakbonden zich best internationaal verenigden. Hij was de drijvende kracht achter de oprichting van het IVV. De historische betekenis daarvan kan niet overschat worden.' Het ACV rouwt samen met de partnerorganisaties in de wereld en het IVV om zijn verlies. ■

Redactieadres Visie, PB 20, 1031 Brussel - e-mail: info@visieredactie.be - Lezersbrieven lezers@visieredactie.be - Abonnementen jennifer.lavers@acv-csc.be - 02 244 32 81 - Verantwoordelijke uitgever Bart Vannelbosch - Redactie Simon Bellens, Lies Van der Auwera, Nils De Neubourg, Dominic Zehnder, Djoerjen Ariën, Lieven Bax, Sim Geerts, Tinne Van Woensel, Rooni Theeboom, David Vanbellighen - Hoofdreductie An-Sofie Bessemans, Wim Troch - Vormgeving Gevaert Graphics - Druk Coldset Printing Partners - Visie verschijnt tweewekelijks en is inbegrepen in het lidmaatschap van ACV bouw - industrie & energie, ACV-CSC META, ACV-Transcom en ACV Voeding en Diensten

Veel te weinig maatregelen voor 45+ers

Vanaf 1 januari is het zover: dan gaat de lang aangekondigde verhoging van de wettelijke pensioenleeftijd tot 66 jaar in. Tegelijkertijd ziet slechts een op de tien Belgen het zitten om tot 66 jaar te werken. 'De collectieve arbeidsovereenkomst 104 die moet zorgen voor werkbaar werk voor oudere werknemers blijkt in de praktijk vooral een lege doos.'

→ Tekst **Dominic Zehnder** → Illustratie **Rutger Van Parys**

Vanaf 1 januari 2025 wordt de wettelijke pensioenleeftijd opgetrokken tot 66 jaar. In 2030 wordt dat 67. Dat werd tien jaar geleden beslist door de regering-Michel I, met de liberale partijen en N-VA als voortrekkers. Uit een recente bevraging van HR-dienstverlener Securex blijkt dat slechts een op de tien Belgen het ziet zitten om tot 66 te werken, terwijl amper 8,8 procent gewonnen is om tot 67 of ouder aan de slag te blijven. Minder dan de helft van de Belgen ziet zich intussen in staat om tot 65 te werken.

Experts waarschuwden in 2015 al dat het zomaar verhogen van de pensioenleeftijd geen soelaas zou bieden om mensen langer aan het werk te hebben, omdat heel wat werknemers al vóór de pensioenleeftijd uitvallen. Cijfers van het RIZIV bevestigen dat nu. Specialisten hamerden er daarom destijds op om de focus niet te leggen op een verhoging van de pensioenleeftijd, maar wel op werkbaar werk en ondersteuning. Intussen lijkt de ene na de andere ondersteunende maatregel te verdwijnen, waaronder het SWT (het vroegere brugpensioen), tijdskrediet zonder motief en recent ook de werkbaarheidscheques die bedrijven helpen om het werk werkbaarder te maken. En van formateur Bart De Wever (N-VA) mogen ook de landingsbanen op de schop.

Lege doos

Om oudere werknemers de mogelijkheid te geven om het werk langer vol te houden, bestaat al iets meer dan tien jaar de collectieve arbeidsovereenkomst (cao) 104. Die houdt in dat elke onderneming met meer dan twintig werknemers een werkgelegenheidsplan moet opstellen. Dat plan geeft een overzicht van de maatregelen om de groep werknemers van 45 jaar en ouder te behouden of te vergroten. 'Klinkt goed op papier, maar helaas is het in het overgrote deel van de gevallen niet meer dan een lege doos', stelt Jolien De Vuyst van ACV vast. Zij helpt vakbondsafgevaardigden en bedrijven bij het opstellen van werkgelegenheidsplannen.

'De meeste bedrijven hebben een plan opgesteld, maar al te vaak staan daarin vage clausules zoals 'we sluiten niemand uit', zonder verdere toelichting of concrete stappen. Dat komt vooral omdat die plannen eenzijdig mogen worden opgevoerd en enkel ter advies aan de ondernemingsraad moeten worden voorgelegd. Werknemersafgevaardigden hebben geen stok achter de deur.'

'Vodje papier'

Een navraag van Visie in verschillende sectoren bevestigt dat. Stefaan Williams, die werkt bij weefmachinebouwer Picanol in Ieper: 'Door de huidige pensioenregeling met minder erkende zware beroepen, moeten mensen met fysiek zwaar werk langer werken, terwijl ze vaak volledig op zijn. De lichtere banen zijn naar lageloonlanden verdwenen. Aangepast werk voor iemand met fysieke klachten is bij ons niet meer mogelijk.'

Dat blijkt ook bij Bpost, vertelt werknemersafgevaardigde Patrick Van Den Berghe. 'Vooral voor de postbodes. Zij voeren voortdurend dezelfde bewegingen uit, waardoor hun fysiek het na jaren dienst laat afweten. Deeltijds werken is mogelijk, maar lang niet voor iedereen haalbaar wegens financiële of gezondheidsredenen. In die gevallen wordt er te weinig gezocht naar oplossingen.'

'Cao 104 is duidelijk aan een opwaardering toe', aldus De Vuyst. 'Inspraak van werknemers is cruciaal. Bovendien moet het plan uitgebreid worden naar werknemers onder 45 jaar. Een echt leeftijdsbewust personeelsbeleid neemt de noden van werknemers in de hele loopbaan in overweging, en niet alleen op het einde.'

Toonbeeld

Dat het ook anders kan, toont vloerenproducent Tarkett, waar een gedetailleerd werkgelegenheidsplan werd onderhandeld binnen het sociaal overleg, vertelt ACV-afgevaardigde David De Kinder. 'Ons plan beslaat de volledige loopbaan, van schoolverlaters tot de pensionering. Doordat alle partijen inbreng konden leveren, ziet iedereen zijn belangen weerspiegeld. Dat gaat over het aanwervingsbeleid en maatregelen voor interne mobiliteit voor wie om diverse redenen van functie wil veranderen, tot werkaanpassingen en loopbaanbegeleiding voor wie er nood aan heeft. Specifiek voor 45-plussers is er arbeidstijdvermindering in vorm van extra verlofdagen. Zij krijgen de kans om opgeleid te worden tot lesgever, waardoor ze nieuwe collega's kunnen opleiden of als peter of meter nieuwkomers kunnen begeleiden of ondersteunen. Voor 55-plussers zijn er workshops met praktische informatie rond thema's als landingsbanen en pensioen.' ■

Sekswerkers kunnen sinds 1 december een volwaardig arbeidsstatuut krijgen. Ze kunnen zo voortaan sociale rechten opbouwen, net als andere werknemers. Ze hebben nu onder meer recht op ziekteverlof of kunnen moederschapsverlof nemen. België is hiermee het eerste land ter wereld dat sekswerk met concrete stappen richting legaal werk stuurt.

→ Tekst **Lies Van der Auwera**

België maakt als eerste werknemersstatuut voor sekswerkers mogelijk

Dat is bijzonder goed nieuws voor de naar schatting 25.000 tot 30.000 sekswerkers in ons land, vindt Benjamin Moëst van ACV Voeding en Diensten. 'Het is alvast een gigantische stap dat na al die jaren werken in kwetsbare statuten en onzekerheid eindelijk werk gemaakt is om hen op gelijke hoogte te zetten met alle andere werknemers in ons land.' Addertje onder het gras: ze moeten daarvoor wel aan de slag bij een erkende werkgever. Denk bijvoorbeeld aan een vzw die die seksuele dienstverlening biedt aan mensen met een beperking en/of kwetsbare ouderen.

Decriminalisering

De wet moet er mee voor zorgen dat sekswerkers in veilige omstandigheden hun werk kunnen doen. Dat rond sekswerk nog een stevig taboe hangt, is een understatement. Pas in juni 2022 werd sekswerk uit het strafwetboek gehaald. Die decriminalisering was een eerste stap richting erkenning van het bestaan van de sector. Het werknemersstatuut is nu een belangrijke volgende stap.

Kan dit ook een oplossing bieden voor uitbuiting en mensenhandel? 'Voor mensen zonder papieren zal dit geen mirakeloplossing zijn', stelt Daan Bauwens van Belangenvereniging Utsopi. 'Toch is dit een belangrijke stap richting meer bescherming. Vóór de decriminalisering van sekswerk in 2022 was er immers helemaal geen onderscheid mogelijk tussen malafide en bonafide werkgevers in de sector. Voortaan kunnen er wél minimale standaarden gebruikt worden om uitbuiting van uitbuiting te scheiden. Niet iedereen kan zomaar een uitbater worden, zo kunnen personen die al veroordeeld werden voor mensenhandel of verkrachting geen erkenning krijgen. We hebben nu een kader dat ons toelaat om malafide uitbaters te detecteren, wat de bescherming van de sekswerkers alleen maar ten goede komt', besluit Bauwens.

'Hoeveel van die werkgevers zich echt gaan laten erkennen, valt af te wachten', vult Moëst van ACV Voeding en Diensten aan. 'In ieder geval willen we verder aan de slag om cao's te sluiten die deze 'nieuwe' beroepsgroep de nodige bescherming en ondersteuning bieden.' ■

ANN KON GELUKKIG NOG GEBRUIK
MAKEN VAN LOOPBAANCHEQUES
VOORAF AAN COLLECTIEF ONTSLAG

‘Ik wilde mijn lot in eigen handen nemen’

Ann Luyten (54) werkt al sinds 1996 als senior marketing analyst bij een internationaal koeriersbedrijf. Maar door een aangekondigde herstructurering verdwijnen in België bijna 400 banen, waaronder de hare. ‘Er deden al langer geruchten de ronde’, vertelt Ann. ‘Toch was het schrikken. Het is een pure kostenbesparing. We worden grotendeels vervangen in lageloonlanden.’

De ontslagronde bekijkt Ann als een kans om zichzelf te herontdekken, vertelt ze. De outplacement-begeleiding bij collectief ontslag wilde ze niet afwachten. ‘Ik wilde mijn lot in eigen handen nemen. Ik heb nog minstens twaalf jaar te werken. Ik wil zo snel mogelijk beginnen aan een nieuwe uitdaging.’

Even speelde ze met de gedachte om opnieuw te gaan studeren, maar uiteindelijk koos ze voor loopbaanbegeleiding met loopbaancheques. ‘Dat was nodig om weer voeling met de arbeidsmarkt te krijgen. Na bijna dertig jaar bij dezelfde werkgever is dat niet vanzelfsprekend.’

‘In de loopbaanbegeleiding doe je veel aan introspectie. Waar krijg ik energie van op de werkvloer? Wat zijn mijn sterktes? Daardoor leerde ik kwaliteiten kennen die ik mezelf nooit zou hebben toegevoegd. Het heeft mijn zelfvertrouwen opgekrakt.’ ■

‘Nooit eerder bespaarde Vlaanderen zoveel op arbeidsmarktbeleid’

Net nu de groei van de tewerkstelling lijkt stil te vallen, bespaart de nieuwe Vlaams minister van Werk Zuhal Demir (N-VA) fors op arbeidsmarktbeleid. Met name maatregelen die werknemers versterken op een koelere arbeidsmarkt, moeten het ontgelden.

– Tekst **Simon Bellens** – Foto **Sandra Van Watermeulen**

Nieuwbakken Vlaams minister van Werk Zuhal Demir (N-VA) tekent forse besparingen in het arbeidsmarktbeleid uit. In 2025 gaat ze op zoek naar bijna 100 miljoen euro. Niet alleen moet de VDAB volgend jaar twintig miljoen euro besparen – en een tiende van haar werkingsmiddelen tegen 2028 – ook onder meer het Vlaams Opleidingsverlof en de loopbaancheques, waarmee werknemers tegen een voordelig tarief loopbaanbegeleiding kunnen aankopen, delen in de klappen.

‘Nooit eerder werd zoveel bespaard op het beleidsdomein Werk’, vat nationaal secretaris van het ACV Stijn Gryp samen. ‘Net wanneer we voor belangrijke uitdagingen staan, zoals de toenemende digitalisering en de klimaatcrisis, snijdt Demir in beleid dat werknemers versterkt in de overgang naar een duurzamere economie.’

Gevaarlijk

De timing van de besparingen valt inderdaad ongelukkig. In de recentste raming van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) valt de tewerkstelling in België dit jaar licht terug ten opzichte van vorig jaar. ‘We zien een afkoeling van de arbeidsmarkt’, zegt Tim Goesaert van het HIVA-Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving. ‘Al is het voorbarig om te panikeren, want er komen nog steeds banen bij. Alleen niet meer zo aanzienlijk als in de voorgaande jaren.’

Voor de industrie en de bouwsector kennen een moeilijke periode, die ‘nog maar net gecompenseerd wordt door een beperkte groei in de dienstensectoren’, aldus de RSZ. ‘Maar we komen van een periode van groei van de werkgelegenheid, ook in de industrie. Er is dus wel iets aan het veranderen’, ziet Goesaert. Ook enkele in het oog springende sluitingen, zoals bij Audi Brussels, of gestaakte investeringen, zoals bij chemieconcern BASF of staalproducent ArcelorMittal, stemmen tot alertheid.

Door te snijden in loopbaanbegeleiding en opleidingskansen kortwikt Demir de maatregelen die mensen baas maakt over hun loopbaan.

– PETER VAN DER HALLEN

‘De arbeidsmarkt gaat altijd op en neer als een jojo’, zegt Peter Van der Hallen, auteur van het zopas verschenen *De arbeidsmarkt (be)grijpbaar maken*. ‘Dat hoeft geen ramp te zijn als er instrumenten zijn om werknemers op te vangen. Maar door te snijden in loopbaanbegeleiding en opleidingskansen, kortwikt minister Demir net die maatregelen die werknemers tot baas maken over hun eigen loopbaan. Zeker nu de federale onderhan-

delaars ook nog eens de werkloosheidsuitkering in de duur willen beperken, is dat gevaarlijk.’

Haaks op de doelstellingen

Volgens Stijn Gryp staan de geplande besparingen van minister Demir haaks op de doelstellingen van de Vlaamse regering om meer mensen aan het werk te krijgen of levenslang leren te stimuleren. ‘Bedenk dat de minister tegelijk vraagt aan de VDAB om meer in te zetten op nieuwe doelgroepen zoals langdurig zieken, nieuwkomers en sociaal huurders. Groepen die vaak extra drempels tot de arbeidsmarkt ervaren, bijvoorbeeld omdat zij minder eenvoudig toegang krijgen tot kinderopvang.’

‘Net wie de Vlaamse regering naar de arbeidsmarkt wil toetrekken, is gebaat bij een uitbreiding van de loopbaanbegeleiding’, zegt Peter Van der Hallen. ‘Sinds 2019 moet je minstens zeven jaar werkervaring hebben om een beroep te kunnen doen op loopbaancheques. Dat was al een besparing. Maar jongeren zonder werk of diploma hebben er misschien nog het meest nood aan. Eigenlijk zou je voor hen loopbaanbegeleiding net gratis moeten maken.’

‘Politici denken weleens dat iedereen zomaar zijn weg vindt op de arbeidsmarkt’, besluit hij. ‘Maar er is nood aan toeleiding.’ ■

ACV-LEDENVOORDEEL

Overweeg je loopbaanbegeleiding? Het ACV betaalt je 1 cheque van 45 euro terug als je 4 uur loopbaanbegeleiding volgt.
www.hetacv.be/loopbaancheques

Het net verschenen boek *De arbeidsmarkt (be)grijpbaar maken* van Peter Van der Hallen kun je gratis lezen en downloaden op www.visie.net/artikel/arbeidsmarkt.

GELD UITBETALING SALARIS

Wanneer moet mijn loon ten laatste op mijn rekening staan?

Je salaris moet ten laatste uitbetaald worden op de vierde werkdag die volgt op de maand waarin je gewerkt hebt en waarvoor je dus loon krijgt. Soms staat er in het arbeidsreglement een andere termijn. Maar sowieso moet het loon de zevende werkdag na het einde van de maand effectief op je rekening staan. Wordt je loon te laat betaald, dan moet je werkgever intrest betalen.

Ben je arbeider? Dan ontvang je minstens twee keer per maand een loon, met daartussen maximaal zestien dagen. Meestal is de eerste betaling een voorschot en de tweede betaling de definitieve loonafrekening van de voorbije maand.

Bedienden en kaderleden moeten minstens elke maand betaald worden. Het loon ontvang je hoogstwaarschijnlijk op een bankrekening. Mocht je geen rekeningnummer hebben, ontvang je een cheque die je kan laten uitbetalen in het postkantoor. In de regel mag je je loon niet contant ontvangen. Uitzonderingen daarop zijn de werknemers uit de diamantsector. Onder strikte voorwaarden kan een beperkt deel van het loon van seizoens- en gelegenhedsarbeiders in de land- en tuinbouw ook nog in de hand worden uitbetaald.

Bij elke definitieve betaling krijg je een afrekening. Jaarlijks volgt ook een individuele rekening. Die laten toe om na te gaan of minimale loonbedragen gerespecteerd worden.

1 JANUARI LEDENBIJDRAGE

Indexering voor betere dienstverlening

De ledenbijdrage van het ACV wordt voor een aantal leden op 1 januari geïndexeerd. Dat is nodig om te kunnen blijven opkomen voor veilige werkomstandigheden, een goed loon en behoud van de index, een leefbare combinatie tussen werk en vrije tijd én betere pensioenen en uitkeringen. Om de service aan leden te verbeteren investeert het ACV daarnaast in een beter bereikbare dienstverlening en nog meer op maat gesneden advies en bijstand.

- ~ www.hetacv.be/lidmaatschap/bijdragen-en-premies
- ~ www.acvvoordelen.be

Vacatures

ACVBIE zoekt

- Sociaal-juridisch medewerker - klachtenbehandelaar – Brussel & Vlaams-Brabant
- Software engineer - .NET ontwikkelaar

ACV Voeding en Diensten zoekt

- Klachtenbehandelaars – Brussel
- ~ www.hetacv.be/jobs

Pasar zoekt

- Netwerkcoach Fietsen & Wandelen
- ~ www.pasar.be/vacatures

Trucks van DAF

In het uitdagende industrieklimaat houdt DAF Truck zich goed staande. De Kempische fabriek onderging een heuse vernieuwingsoperatie in 2021. Vandaag rolt naast het oude model MY17 ook een nieuw model truck NGD (New Generation DAF) van de band, om vanuit Westerlo over heel de wereld honderduizenden kilometers te malen.

- ~ Tekst **Lies Van der Auwera**
- ~ Foto **Wouter Van Vooren**

ROBBY REYNDERS - Afplakker - 43 jaar

‘Als 22-jarige begon ik te werken in de oude lakstraat, waar we toen nog alles handmatig deden. In die twintig jaar heb ik de kwaliteit enorm zien stijgen. Onze werkvloer is ook een pak gezonder geworden. Vroeger had ik na een werkdag een chemische geur, douchen was een must. Vandaag is dat wel anders. In de werkhall is het ook veel stiller. De DAF-microbe heb ik aan mijn zoon doorgegeven: op iedere vakantie speurt hij op de snelweg naar DAF Trucks.’

BART WENS - Trimming-medewerker - 53 jaar

‘Ik monteer portieren en dashboards. Het werkritme ligt wel hoger dan 24 jaar geleden. Ons werk is fysiek zwaar, maar het mentale aspect onderschat men soms. De DAF-cabine is eigenlijk een rijdend minihuis, met een bed, een ijskast, een uitklapbare tafel. Het interieur is van hoge kwaliteit. Enkele jaren geleden bezocht ik een autosalon in Duitsland waar ik ons werk kon vergelijken met andere merken. En ik zeg je: *Wij maken echt een chique cabine.*’

DIRK BOS - Trimming operator - 58 jaar

‘Ik ben 35 jaar slager geweest, maar door de aanhoudende kou van de vriezers had ik enorme gewrichtsproblemen. Ik voelde me gelukkig snel thuis bij DAF. Na een half jaar dienst heb ik een arbeidsongeval gehad. Een kooi viel uit een heftruck op mijn nek. Ik heb enorm veel geluk gehad en ben vrij goed hersteld. Gelukkig werd ik heel goed begeleid in dat hele verhaal.’

GIORGIA KONDARIS - Trimming operator - 25 jaar

‘Ik had gehoord dat je bij DAF goed kan verdienen en waagde mijn kans als jobstudent. Ik was toen extreem verlegen en kwam terecht op een afdeling met bijna uitsluitend mannen. Dat was best heftig. Je wordt er wel wat assertiever van. Nadien ben ik op een andere afdeling gestart, met meer vrouwen. (lacht) En daar werk ik – nu zeven jaar later – nog steeds met veel plezier.’

FEITEN

DAF Trucks in Westerlo bestaat sinds 1966. DAF is eigenlijk Nederlands, maar in Westerlo maken ze cabines en assen, die in Eindhoven worden geassembleerd. Om en bij 2.000 werknemers zijn er dagelijks aan het werk. Per dag rollen er zo'n 187 cabines van de band, in 2023 waren dat er zelfs 260 per dag.

1. COMEDY VASTBENOEMD

Vol vertrouwen zegde Jasper Posson begin 2020 zijn vaste benoeming als programmator van een cultuurcentrum op. Hij wou zijn droom volgen en komiek worden. Twee weken later begon de lockdown en zag hij een lege agenda tegemoet. Eind 2023 ging zijn debuutshow 'Vastbenoemd' in première. In januari 2025 speelt Posson nog enkele laatste keren zijn debuutshow. Ook te bekijken op VRT MAX. ■

~ www.jasperposson.be/speellijst/

3. DOCUMENTAIRE

Acht maal tachtig

In 1944 zag het Sociaal Pact, dat we beter kennen als onze sociale zekerheid, het levenslicht. 80 jaar later blikken we met acht (zo goed als) tachtigjarigen terug. De verhalen van Sonja, Evelyne, Jan, Godelieve, Agnes en Suzanna tonen stuk voor stuk de kracht en de impact van onze sociale zekerheid op hun leven. Ook cabaretière en actrice Jacky Lafon prijst zich gelukkig dat ze kon terugvallen op de sociale zekerheid wanneer het even wat moeilijk ging. Op Visie.net kun je nu de volledige videoreportage bekijken. ■

~ www.visie.net/video/acht-maal-tachtig

Breintrein

	3	2	8	4	
		4		3	
	4				5 7
			6		7
8			3 5 4		
				5	9
9			3		8
			9	1	
3	5	2		9	

2. UITSTAP

Wintergloed

Wie zich helemaal wil onderdompelen in magische kerstfeer, kan nog tot 5 januari een lichtbelevingswandeling doen, schaatsen op het Minnewater, aanschuiven aan de winterbar of wat rondstruinen op een van de twee kerstmarkten in Brugge. De hele stad is feestelijk verlicht en ademt kerstfeer. ■

~ www.visitbruges.be/nl/wintergloed

Factcheck.

EERDER NIET WAAR

Je zal als werknemer voortaan voor al je fouten aansprakelijk gesteld worden

Door een wijziging in het burgerlijk wetboek ben je als werknemer voortaan juridisch aanspreekbaar, maar in de praktijk zal de impact daarvan eerder beperkt blijven.

Er verschenen recent in verschillende media nogal alarmerende artikels dat werknemers vanaf 1 januari sneller persoonlijk aansprakelijk gesteld kunnen worden voor fouten op het werk. Hoewel dat natuurlijk spectaculaire krantenkoppen oplevert, is het verhaal veel genuanceerder dan dat.

Het klopt dat er op 1 januari 2025 een nieuw burgerlijk wetboek ingaat, waarin de quasi-immuniteit van hulppersonen verdwenen is. Een hulppersoon is iemand die in opdracht van de werkgever een dienst uitvoert bij de klant met wie de werkgever een contract afgesloten heeft. Werknemers zijn dus ook zulke

hulppersonen. Voorheen was je in een groot aantal gevallen beschermd tegen persoonlijke vervolging. Maar nu kun je in bepaalde gevallen wel op het matje geroepen worden en zul je ook uit eigen zak een schadevergoeding moeten betalen, als je daartoe veroordeeld zou worden.

Het goede nieuws voor werknemers is dat die wetswijziging gevaarlijker klinkt dan ze zal zijn in de praktijk, stelt Iwein Beirens, jurist bij de ACVBIE-studiedienst, gerust. 'Er zijn nog altijd andere wettelijke bepalingen die de werknemer beschermen, waaronder artikel 18 uit de Arbeidsovereenkomstenwet. Daarin

staat dat je enkel persoonlijk aansprakelijk bent voor bedrog, zware fouten en herhaaldelijk voorkomende lichte fouten. Ook in de contracten tussen de klant en het bedrijf kunnen bepalingen opgenomen worden die werknemers indekken tegen persoonlijke aansprakelijkheid. Tot slot is het voor een bedrijf ook altijd mogelijk om zich daarvoor bijkomend te verzekeren. Dus hoewel je als werknemer vanaf nieuwjaarsdag aansprakelijk zult zijn, zal de impact waarschijnlijk eerder beperkt blijven. ■

We vragen het aan.

Nathalie Diesbecq, Juridisch expert ACV

Ik heb onvoldoende verlofdagen om het collectief verlof te overbruggen

Tussen kerst en nieuw kennen veel bedrijven een collectieve sluiting. Soms wordt die periode overbrugd met feestdagen die eerder dat jaar in een weekend vielen. Maar wat als je nog maar recent in dienst bent of onvoldoende verlof hebt opgebouwd?

'Je moet eerst het afgesproken collectief verlof overbruggen met betaalde vakantiedagen, of jeugdvakantie of seniorvakantie. Als dat niet volstaat, kun je een beroep doen op tijdelijke werkloosheid wegens collectieve sluiting. Dat kan als het tekort aan vakantiedagen niet het gevolg is van je eigen keuze. Ook uitzendkrachten kunnen daar een beroep doen op als ze na de collectieve sluiting bij dezelfde werkgever aan de slag blijven.'

'Soms kun je met toestemming van de werkgever werken tijdens de collectieve vakantieperiode. Dan is wel een schriftelijke overeenkomst en een melding aan de bevoegde instanties nodig.'

Wat in het omgekeerde geval, wanneer je uit dienst gaat voor je het opgebouwd verlof hebt kunnen opnemen? 'Dan heb je die verlofdagen in feite nog te goed. Hoe dat praktisch verloopt, hangt af of je onder het arbeiders- of bediendestaatut werkt. Arbeiders hebben in mei of juni hun enkel en dubbel vakantiegeld al ontvangen en hebben hun verlofdagen dus al betaald gekregen.'

'Voor de bedienden moet de werkgever in dat geval vertrekvakantiegeld betalen en een vakantieattest aanleveren.' ■

'We komen niet weg met een scheve kast door te zeggen dat we met nieuwkomers werken'

Waardig werk

'Op dit moment ligt de verantwoordelijkheid om te passen in de beschikbare vacatures volledig bij de werkzoekenden. Nochtans kunnen soms kleine aanpassingen functies al veel haalbarer maken.' Voorzitter Lieve Dekempe-ner vertelt waarom Welzijnszorg momenteel campagne voert voor waardig werk. 'Werk moet voor iedereen toegankelijk zijn.' Voor Welzijnszorg betekent het ook dat het werk fatsoenlijk moet zijn. '4,7 procent van de bevolking loopt risico op financiële armoede terwijl ze betaald aan het werk zijn. Dat toont dat het hebben van werk niet voldoende is, het moet waardig werk zijn,' besluit directeur Koen Trappeniers.

~ Tekenen mee de petitie op www.samentegenarmoede.be

Timmerwerkt

'Ongebreidelde groei gaat vaak ten koste van mensen en planeet en dat is *not the way to go*.' Uit dat idee startten enkele enthousiastelingen met meubelatelier Timmerwerkt. In de Gentse regio bouwen ze al een zevental jaar samen met nieuwkomers keukens, (boeken)kasten en andere meubels op maat van klanten. 'Er is krapte op de arbeidsmarkt en er is onbenut arbeidspotentieel van nieuwkomers. Werkgevers hebben een rol te vervullen om deze kloof te dichten. Werk geeft zin en zelfvertrouwen en draagt bij aan een snellere integratie. Zodra je een job hebt, ben je geen vluchteling meer.'

'Acht uur per dag met collega's. Zo leer je pas echt Nederlands.' Voor de Syrische Raji was werk veel meer dan een job. Het gaf hem een plek in de samenleving en nieuwe kansen, na – ondanks zijn opleiding – talloze afgewezen sollicitaties. Bij meubelatelier Timmerwerkt zet hij samen met andere nieuwkomers zijn talent en creativiteit in, terwijl hij verder bouwt aan zijn toekomst – en aan die van België.

– Tekst Nils De Neubourg – Foto An Van Gijsegem

Je voelt je als een boom zonder wortels.' Zo beleefde Raji Kanafani de voorbije negen jaar sinds hij het geweld in Syrië ontvluchtte en in België aankwam. Hij liet een studie tandheelkunde achter om hier een nieuw leven op te bouwen. Eenmaal in België vond Raji zijn passie in een opleiding interieurvormgeving. 'Ik ben gelukkig als ik kan ontwerpen en creatief kan zijn. Maar al die jaren heb ik ook het idee dat ik sleutels mis om hier helemaal mee te draaien in de samenleving of om een baan te vinden. Het zit in heel veel kleine dingen. Bijvoorbeeld: wat zeg je juist op een sollicitatiegesprek? Voor veel dingen in de samenleving is er eigenlijk een script dat ik nog aan het leren ben.'

Raji verstuurde 75 sollicitatiebrieven voor hij bij Timmerwerkt aan zijn stage begon. In januari begint hij er met een werkervarings-traject. 'Het is hier allemaal maatwerk', zegt Hans Gruyaert, een van de drijvende krachten achter Timmerwerkt. Daarmee verwijst Hans niet alleen naar de keukens, kasten of andere meubels die ze in opdracht maken, maar ook hoe ze onbenut talent proberen in te zetten. 'Nieuwkomers hebben vaak zoveel talent, enthousiasme en motivatie, maar hebben zelden die sleutels en het netwerk om het in te zetten. Terwijl bedrijven net smeken om arbeidskrachten.'

Ook een oude vriend van Raji ontvluchtte enkele maanden geleden het gevaar in Syrië. 'Hij is tandarts, maar kan hier nog niet aan de slag. Daarvoor moet hij eerst Nederlands leren, om daarna nog enkele jaren bij te

scholen. Maar ondertussen werk vinden blijkt heel moeilijk. Ik geef hem tips, maar toch kun je niet anders dan gewoon vertrouwen op jezelf en wat je kunt.'

'Te vaak leggen we de verantwoordelijkheid bij de nieuwkomers. Zij moeten maar perfect passen in de functies waaraan we een tekort hebben', beschouwt Hans. Raji ondervond wat het betekent om werk te hebben. 'Je spendeert acht uur per dag met collega's. Zo leer je pas echt Nederlands. Zelfs als je niet heel de tijd kunt praten, pik je veel op. Dat was helemaal anders toen ik nog op zoek was naar een baan.'

Inmiddels zetten al zo'n veertigtal nieuwkomers bij Timmerwerkt hun eerste stappen op de arbeidsmarkt, om daarna dikwijls weer in diverse richtingen uit te zwermen. 'Ondertussen willen we natuurlijk overleven en mooie dingen maken voor onze klanten. We komen niet weg met een scheve kast door te zeggen dat we met nieuwkomers werken.'

Tegelijk merken zowel Raji als Hans dat de verschillende drempels en vooroordelen die alle talent, enthousiasme en motivatie in de weg staan, ongegrond zijn. 'We zien de kennis van Nederlands bovendien soms spectaculair vooruitgaan, of de eigenwaarde enorm stijgen', vertelt Hans. 'Volleerd technisch tekenaar of meubelmaker worden nieuwkomers hier niet. Maar als iemand opbloeit en sterker uit een traject bij Timmerwerkt komt, beschouw ik ons werk als geslaagd.' ■

Verplicht elektronisch stempelen bij tijdelijke werkloosheid vanaf 1 januari 2025

Wie tijdelijk werkloos is, zal vanaf 1 januari 2025 enkel nog elektronisch kunnen stempelen. De papieren controlekaart verdwijnt. De elektronische controlekaart EC3.2 moet de administratie vereenvoudigen.

– Tekst **Lies Van der Auwera**
– Foto **ID/Christophe De Muynck**

Van de elektronische controlekaart kon je al gebruik maken sinds september 2023. Zo'n 30.000 werknemers maakten sindsdien de overstap van papieren naar elektronische kaart. Wie de elektronische versie wil gebruiken, kan de app 'EC32' downloaden in Google Play store of App store, of via de website van de sociale zekerheid (www.socialsecurity.be). Inloggen kan via itsme of met je identiteitskaart.

Zodra je bent ingelogd, kies je de werkgever en de maand waarvoor je de kaart wilt invullen. In de kalender duid je dan de dagen aan waarvoor je tijdelijke werkloosheid wilt aanvragen. Wanneer je je controlekaart volledig hebt ingevuld, kun je ze meteen verzenden naar het ACV, dat de uitkering uitbetaalt.

De digitale controlekaart vereenvoudigt de administratie en verkleint de kans op vergissingen. Er is minder risico op verlies van de gegevens. De betaling van je uitkering komt bovendien sneller op je rekening, omdat je de controlekaart met een druk op de knop naar je uitbetalingsinstelling kunt doorsturen.

Uitzonderingen

De meeste werknemers uit Europese landen – behalve Frankrijk – gebruiken het elektronisch identificatiemiddel uit hun land van herkomst. Arbeiders uit lan-

den die nog geen Europees erkend digitaal identificatiemiddel hebben, kunnen een afspraak maken bij de RVA om een digitale sleutel te krijgen.

De overstap naar de digitale versie voorziet wel in enkele uitzonderingen. Zo geldt voor PC 327 – werknemers in maatwerkbedrijven – een andere regeling. De werknemers behouden de specifieke bestaande regeling van tijdelijke werkloosheid en dienen niet om te schakelen naar de digitale versie.

Ook voor de mensen in PC 124 – de bouwsector – geldt een iets andere regeling. Werknemers in de bouwsector moeten de kaart altijd invullen vanaf de

eerste dag van de maand, zelfs als ze niet tijdelijk werkloos zijn.

Hulp

Het ACV biedt folders aan en een instructievideo om de overgang vlot te laten verlopen. Daarin zie je stap voor stap hoe je de elektronische controlekaart moet gebruiken. Wie hulp nodig heeft bij het installeren van itsme om vlot te kunnen werken met de app, kan hiervoor altijd terecht bij het ACV. ■

~ Meer info op www.hetacv.be/tijdelijkewerkloosheid

Zanger, presentator en radiomaker

Sean Dhondt

gevat
in 5
woorden

Vader

'Ik ben geen overbezorgde vader, maar ik ben wel benieuwd in welke wereld onze dochter zal opgroeien. Ik heb zelf een redelijk zorgeloze jeugd gekend, dus ik hoop dat mijn dochter dat ook zal hebben. Als je naar alle oorlogen, *fake news* en online pestgedrag in de wereld kijkt en naar het klimaat dat helemaal naar de knoppen is, dan maak ik mij soms wel zorgen over de toekomst.'

Tinnitus

'Sinds mijn veertiende lijdt ik aan tinnitus (gehooraandoening waarbij je een constante piep hoort, red.). Daarom ben ik al jaren ambassadeur voor De Tuut van Tegenwoordig, een initiatief dat via campagnes en door aanwezig te zijn op festivals het gebruik van oordopjes promoot. In mijn jonge jaren werd daar nog heel hard op neergekeken, maar gelukkig is dat veranderd en zie je steeds meer mensen hun gehoor beschermen.'

Echt

'Het is een voorrecht om radio, televisie en muziek te mogen maken, maar de bekendheid die ermee gepaard gaat hoeft voor mij niet. Ik ben stomweg in dat vak gerold en pas jaren later besef je wat voor een gigantische impact dat eigenlijk heeft. Details uit je privéleven die voor iedereen te grabbel worden gegooid en soms ronduit verzonden worden, zonder dat je erop kunt reageren ... De sensatie primeert, terwijl er wordt vergeten dat achter die opgeklopte koppen in de boekskes echte mensen schuilgaan.'

Respect

'Enkele jaren geleden heb ik meegedaan aan *Een Echte Job*. Daarvoor heb ik stage mogen lopen in Pulderbos, een revalidatiecentrum voor kinderen. Zorg verlenen aan kinderen die door het oog van de naald kruipen en van wie je achteraf hoort dat sommigen het niet gehaald hebben, dat komt binnen. Wie dagelijks met dergelijke taferelen geconfronteerd wordt, verdient al ons respect. Helaas lijkt er ondanks alle applaus tijdens corona niet veel veranderd in die sector.'

Verbinden

'De cultuursector belandt steevast als eerste op het hakblok tijdens besparingen. Nochtans is cultuur van levensbelang, niet alleen voor wie in die sector werkt. Muziek verbindt en brengt mensen samen ondanks hun verschillende overtuigingen. Dat merk ik elke dag wanneer ik luisteraars aan de lijn heb tijdens mijn radioprogramma. We moeten dat koesteren en zorgen dat onze festivals en concerten voor iedereen toegankelijk blijven, en niet alleen voor de *happy few*.'

WEST-VLAANDEREN

